

Η ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΙΑ ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗ: Επιστήμη ή μαγεία;

Η ομοιοπαθητική είναι μια έντονα αμφιλεγόμενη θεραπευτική μορφή ιατρικής, αφού απουσιάζει η επιστημονική εξήγηση της πιθανής αποτελεσματικότητας των μεθόδων της. Το θεραπευτικό αυτό σύστημα βασίζεται στην αρχή «όμοια ομοίσις κίονται» (*similia similibus curantur*) του Ιπποκράτη και συνίσταται στη χορήγηση φαρμάκων στον ασθενή, τα οποία όταν δοθούν σ' ένα υγιή άνθρωπο προκαλούν όμοια συμπτώματα μ' εκείνα της νόσου που πρόκειται να θεραπεύσουν.

Οι πολέμιοι της υποστηρίζουν ότι με απλή λογική η ομοιοπαθητική είναι τσαρλατανισμός και τη χαρακτηρίζουν ως μία εκ των λεγόμενων εναλλακτικών θεραπειών της «Νέας Εποχής». Το κίνημα της Νέας Εποχής αποτελεί συνονθύλευμα αποκρυφισμού, αστρολογίας και ανατολικών θρησκειών, όπου περιλαμβάνει συν τους άλλους και τις «εναλλακτικές» ή «παραδοσιακές» θεραπευτικές, οι οποίες ανέρχονται σε περισσότερες από χίλιες. Μεταξύ αυτών είναι και η ομοιοπαθητική, ο βελονισμός, η γιόγκα, κ.ά., οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ανorthόδοξες μέθοδοι που έρχονται σε αντίθεση με την κλασική ιατρική. Παρ' όλα αυτά οι ακολουθούντες τη θεραπευτική αυτή είναι πολλοί και φανατικοί.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ

Το θεραπευτικό αυτό σύστημα μετρά σχεδόν διακόσια χρόνια ιστορίας. Επινόητής της ομοιοπαθητικής υπήρξε ο Γερμανός γιατρός Samuel Hahnemann (1755-1843). Το 1810 την παρουσίασε ως εναλλακτική θεραπεία στις τότε εφαρμογές της ιατρικής που προσπαθούσαν να επαναφέρουν τους τέσσερις χυμούς του σώματος με το «ν' αδειάζουν» ό,τι περισσεύει, είτε με το να κόβουν τις φλέβες του ασθενούς και να τον αφήνουν να αιμορραγεί, είτε με το να κάνουν κλύσματα και να του προκαλούν διάρροια και εμετούς. Ο Hahnemann αντί ν' ακολουθήσει αυτές τις μεθόδους που αδιαμφισβήτητα προ-

καλούσαν πολλούς θανάτους, υποστήριξε ότι το σώμα έχει μια δική του «ζωϊκή δύναμη», «μια πνευματική ενέργεια», η οποία όταν διαταραχθεί οδηγεί στην ασθένεια. Έτσι έπρεπε να βοηθήσει αυτή τη «ζωϊκή αρχή» να επαναφέρει την αρμονία των χυμών από μόνη της. Ξεκίνησε λοιπόν ν' αρ-

Samuel Hahnemann (1755-1843)
Πατέρας της Ομοιοπαθητικής

ραιώνει τα φάρμακα που παρείχε τόσο ώστε τα αποτελέσματά τους να μην είναι θανατηφόρα. Θεωρούσε, πως μειώνοντας τη συγκέντρωση ενός φαρμάκου, δε μείωνε την επίδρασή του λόγω της «δυναμοποίησής» του. Η «δυναμοποίηση» ορίζεται ως η διαδικασία αραίωσης και δόνησης (κρούσης) της φαρμακευτικής ουσίας σε τέτοιο σημείο ώστε να μην υπάρχει ίχνος απ' την αρχική ουσία. Οι ομοιοπαθητικοί ισχυρίζονται ότι με τη δυναμοποίηση, τα φάρμακα αποκτούν μια «νέα μορφή ενέργειας», ότι «εκπνευματίζεται η ύλη». Και όσο μεγαλύτερη είναι η αραίωση της ουσίας τόσο πιο ελεύθερη, πιο ύλη και πιο αιθέρια γίνεται η «μαγική ιαματική δύναμη» του ομοιοπαθητικού αυτού παρασκευάσματος, όπως αυτά περιγράφονται στους 291 «αφορισμούς» ή δόγματα του Hahnemann.

ΤΑ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Οι ομοιοπαθητικοί γιατροί υποστηρίζουν ότι οι φαρμακευτικές τους ουσίες προέρχονται από το ορυκτό, το φυτικό και το ζωϊκό βασίλειο, χωρίς καμιά χημική επεξεργασία. Λόγω των διαδοχικών αραιώσεων δεν παρουσιάζουν καμιά τοξική δράση, σ' αντίθεση με τα φάρμακα της κλασικής ιατρικής. Γι' αυτό το λόγο, τονίζουν ότι τα ομοιοπαθητικά φάρμακα είναι ακίνδυνα, δεν προκαλούν παρενέργειες και μπορούν να δοθούν άφοβα σε βρέφη και παιδιά.

Η ΑΛΛΗ ΟΥΣΗ:

Η ομοιοπαθητική ως ψευδοεπιστήμη

Όσοι αντιμετωπίζουν την ομοιοπαθητική ως ψευδοεπιστήμη απορρίπτουν την άποψη ότι αποτελεί ιατρική ειδικότητα και εξαιρούν το γεγονός ότι «είναι πολύ επικίνδυνο να θεραπεύεις πραγματικούς αρρώστους με φαρμακοδυναμικές αδρανείς ουσίες». Συγκεκριμένα η «Πρωτοβουλία γονέων Βορείου Ελλάδας για την προστασία του ελληνορθόδοξου πολιτισμού, της οικογένειας και του ατόμου», υπό την καθοδήγηση του οσιολογιότατου μοναχού Αρσενίου Βλαγκόφτη, φοβούμενη τον υπαρκτό κίνδυνο να δράσει η ομοιοπαθητική όπως και οι υπόλοιπες εναλλακτικές θεραπείες της «Νέας Εποχής», ως γέφυρα που θα οδηγήσει ανύποπτους χριστιανούς στις ανατολικές θρησκείες, κατέθεσαν τη συμβολή τους στο θέμα αυτό. Υποστηρίζουν ότι η ομοιοπαθητική θεμελιώνεται σε ασυμβίβαστες με την ορθόδοξη πίστη και ζωή αρχές. Ισχυρίζονται πως θεολογικά σκεπτόμενοι, εάν οι ομοιοπαθητικοί ασχολούνται με εσωτερικές πνευματικές δυνάμεις των ουσιών που παράγουν και δεν επικαλούνται τον ένα αληθινό Θεό, τότε το θέμα εμπνέει ανησυχία. Ακόμη και ο νυν Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος κάλεσε τους ομοιοπαθητικούς ν' απορρίψουν τις κοσμοθεωριακές τους αντιλήψεις που είναι ασυμβίβαστες με την ορθόδοξη πίστη και ζωή.

Κατά την ομοιοπαθητική η δράση του φαρμάκου οφείλεται στις απόκρυφες θείες ιδιότητες της ύλης. Αυτό ακριβώς προκαλεί εύλογα την αντίδραση των αντιπάλων της, οι οποίοι μιλούν για μια «επικρατούσα τάση πανθεϊσμού που τοποθετεί το θεό παντού, σε κάθε άνθρωπο, σε κάθε ζώο, φυτό, λουλούδι, κύτταρο ακόμη και στο ομοιοπαθητικό φάρμακο. Ο Αμερικανός ομοιοπαθητικός γιατρός Michael Winer δε διστάζει να πει ότι η ψώρα είναι μία συμβολική εκδήλωση του προπατορικού αμαρτήματος και μόνο η ομοιοπαθητική είναι ικανή ν' αντιστρέψει τις συνέπειες, πνευματικές και σωματικές, του προπατορικού αμαρτήματος. Τονίζει ότι τ' ομοιοπαθητικό φάρμακο σώζει ψυχές και βοηθά στην καταστροφή του κακού. Επίσης ο Winer απαντώντας στο ερώτημα εάν η ομοιοπαθητική είναι ένα τελεολογικό σύστημα για την εξιλέωση του ατόμου απ' το προπατορικό αμάρτημα, τονίζει ότι μπορεί να είναι ένα μέσο που θα βοηθήσει τους ανθρώπους να διώξουν τα στρώματα της άγνοιας, της τυφλότητας και της εγωισμότητας. Οι πολέμιοί της, κατηγορούν ότι η ομοιοπαθητική επεκτείνεται και στη θεραπεία πνευματικών παθών, όπως ο εγωισμός, θεραπεία που για τον ορθόδοξο χριστιανισμό επιτυγχάνεται διά της μυστηριακής ζωής της εκκλησίας και όχι βέβαια μέσω του ομοιοπαθητικού φαρμάκου.

Στο ίδιο συμπέρασμα φαίνεται ότι είχε φτάσει και ο γέροντας Παΐσιος ο Αγιορείτης, ο οποίος χαρακτήριζε τα

ομοιοπαθητικά φάρμακα ως «δαιμονικό υποκατάστατο του αγιασμού». Αλλά και ο γέροντας Πορφύριος δεχόταν μόνο την κλασική ιατρική και απέτρεπε τα πνευματικά του παιδιά, τόσο απ' την ομοιοπαθητική όσο και απ' το βελονισμό, χαρακτηρίζοντάς τα ως «δαιμονικά πράγματα».

Οι ίδιοι οι ομοιοπαθητικοί δηλώνουν απροκάλυπτα ότι η ομοιοπαθητική βοηθά ν' ανοίξουν τα ανώτερα πνευματικά κέντρα του ανθρώπου για να ειρρεύσει από εκεί η πνευματική και ουράνια ενέργεια. Κατά την «Πρωτοβουλία γονέων Βορείου Ελλάδος» η ομοιοπαθητική παρουσιάζεται ως «σωτηριολογικό σύστημα» για τον άνθρωπο και ως πρωταρχικό της στόχο έχει την ψυχή του αρρώστου και όχι το σώμα του.

ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΟ

Πολλοί αντίπαλοι της ομοιοπαθητικής πιστεύουν ότι τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται από τους ομοιοπαθητικούς θα πρέπει ν' αποδοθούν κυρίως στη δράση του εικονικού φαρμάκου (placebo). Πρόκειται για ένα είδος αυθυποβολής, αφού ο ασθενής είναι πεπεισμένος ότι παίρνει κάποιο «μαγικό φάρμακο». Κατηγορούν ότι το σύστημα αυτό είναι απαρχαιωμένο και δεν έχει θέση μέσα στη μοντέρνα φαρμάκωση της ιατρικής. Αντιθέτως οι ομοιοπαθητικοί υποστηρίζουν ότι τα σταθερά θεραπευτικά αποτελέσματα που έχουν εδώ και ενάμιση αιώνα αποτελούν ένδειξη μάλλον της εγκυρότητας παρά της παρακμής της ομοιοπαθητικής.

ΥΠΕΡ Η ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ;

Εν κατακλείδι από όσα αποκαλύφθηκαν μέχρι στιγμής, είναι φανερό ότι η ομοιοπαθητική στερείται επιστημονικής βάσης, εντούτοις έχει φανατικούς υποστηρικτές. Το Εθνικό Σύστημα Υγείας της Μεγάλης Βρετανίας χρηματοδοτεί πέντε ομοιοπαθητικά νοσοκομεία, ενώ στις Η.Π.Α. η ομοιοπαθητική απέκτησε μια νόμιμη υπόσταση. Όλα αυτά δε θα ενοχλούσαν κανένα εάν: α) Δεν αφορούσαν την υγεία των ανθρώπων, και β) Δεν αναλάμβανε έργο θρησκείας. Φυσικά ο άνθρωπος έχει ελεύθερη βούληση να εμπιστεύεται την υγεία του όπου θέλει, φτάνει να γνωρίζει τις επιπτώσεις.

Κι ενώ οι αντίπαλοι της ομοιοπαθητικής πιστεύουν ότι είναι μια μόδα που σύντομα θα εκλείψει, οι οπαδοί της πιστεύουν ότι η ομοιοπαθητική ήλθε για να μείνει πλέον οριστικά στη θεραπευτική. Όπως και να έχουν τα πράγματα η ομοιοπαθητική φαίνεται ότι θα παραμείνει σαν ένα μεγάλο ερωτηματικό για πολύ χρόνο ακόμη.

